

گزارشی از نمایشگاه‌های سیار برگزار شده اداره کل خدمات آرشیوی (گروه ارتباطات آرشیوی) زمستان ۱۳۹۸

فریبا امیری^۱ و حمیده بختیاری^۲

معرفی اسناد با موضوعات مختلف یکی از مسئولیت‌های مهم آرشیو ملی برای افزایش آگاهی تاریخی جامعه است. در همین راستا معاونت اسناد سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، به مناسبت‌های مختلف نمایشگاه اسنادی به صورت سیار در مراکز تحت پوشش و مراکز علمی پژوهشی برگزار می‌کند. گزارش حاضر، اسناد معرفی شده در نمایشگاه‌های زمستان ۱۳۹۸ را معرفی می‌کند.

۱- نمایشگاه اسناد امیر کبیر

میرزا محمدتقی خان فراهانی معروف به امیر کبیر در هزاوه فراهان از توابع اراک متولد شد. پدرش آشپز میرزاعیسی قائم مقام بود و هوش و ذکاوت وی مورد توجه قائم مقام بزرگ واقع شد و به دستگاه اداری او راه یافت. بعدها به دلیل لیاقتی که از خود نشان داد به خدمت ولیعهد درآمد و پس از مرگ محمدشاه مقدمات به سلطنت نشستن شاه جوان را فراهم کرد و به سمت صدراعظمی مفتخر شد. نخستین صدراعظم ناصرالدین شاه پس از آن اصلاحات سیاسی، نظامی، مالی و فرهنگی خود را آغاز کرد. وی تلاش بسیار کرد تا مانع دخالت بیگانگان در امور داخلی کشور شود. این اقدامات وی به مزاق درباریان و عوامل خارجی خوش نیامد و دسیسه‌ها برای برکناری و تبعید وی را آغاز شد. بدخواهان نگران از تغییر تصمیم شاه فرمان قتل وی را گرفته و او را در ۲۰ دی ۱۲۳۰ ش. و در حمام فین کاشان به قتل رساندند. به همین مناسبت اسناد مرتبط با وی برای نمایش در مراکز استانی و کتابخانه مرکزی، مرکز اسناد دانشگاه

۱. کارشناس مسئول برنامه‌ریزی و بررسی اسناد و مدارک، اداره کل خدمات آرشیوی، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران؛
amirifariba42@yahoo.com.

۲. کارشناس مسئول برنامه‌ریزی و بررسی اسناد و مدارک، اداره کل خدمات آرشیوی، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران؛

h-bakhtiari@nlai.ir.

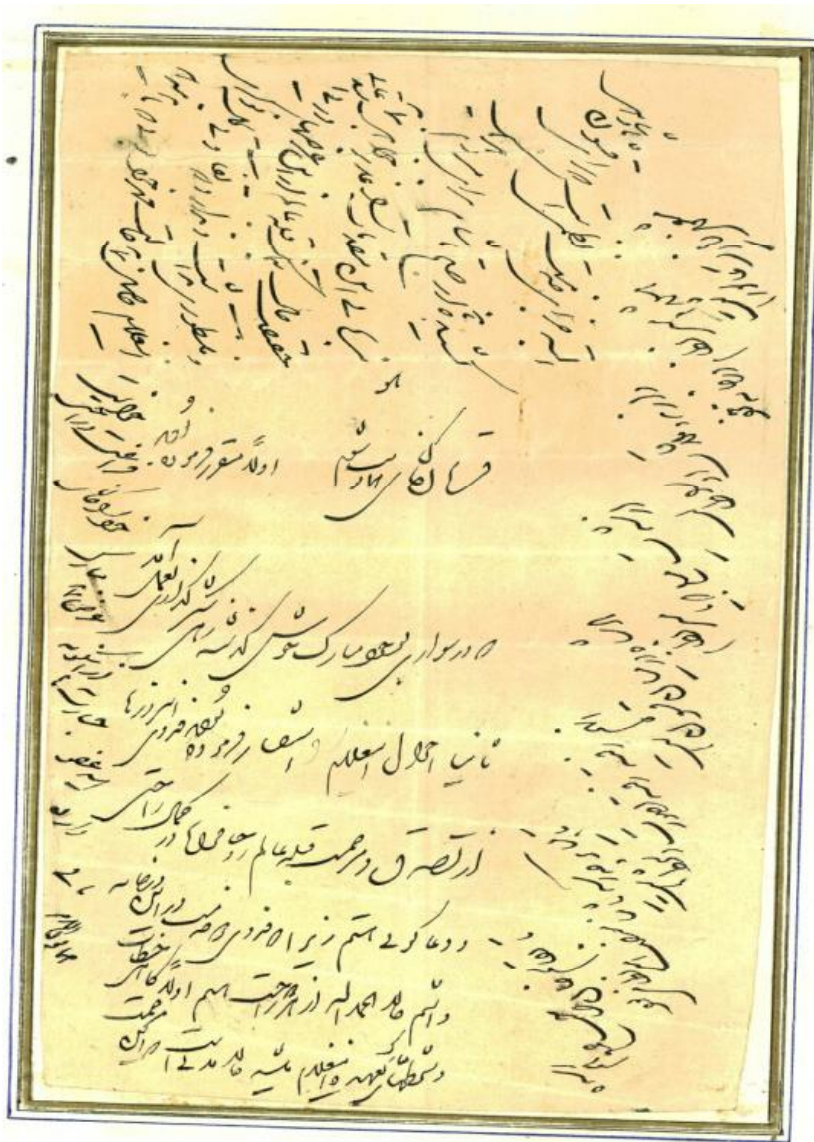

شهید بهشتی (۲۰ عنوان و معرفی ۲۰ برگ)، ۱۲ نمایندگی سازمان اسناد و کتابخانه ملی (۲۱ عنوان و معرفی ۲۶ برگ) در گروه ارتباطات آرشیوی تهیه و تدوین شد. بازه زمانی بیشتر اسناد نمایش داده شده مربوط به دوره حضور وی در دربار ناصری و پس از آن و همچنین مکاتبات اداری اوست.

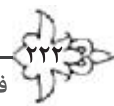
اسناد نمایشگاه عبارتند از: دستخط ناصرالدین شاه در مورد پیدا کردن عرایض مرحوم میرزاتقی خان امیرکبیر نزد معیرالممالک و دستور جمع آوری بقیه نوشتجات به منظور مجلد کردن آنها؛ دستخط امیرنظام به ناصرالدین شاه، در خصوص تسلیم در برابر اراده و حکم خداوند و اشاره به ابلاغ دستورات شاه و ارسال عرایض وی توسط آجودان باشی؛ دستخط امیرنظام به شاه در خصوص محروم شدن وی از انجام دو خدمت دیوانی و اشاره به خانه نشینی خود؛ دستخط امیرنظام به ناصرالدین شاه در مورد مذاکره با طامسن؛ دعوت از شیخ عبدالحسین جهت گرفتن استخاره و انتخاب نام برای شاهزاده تازه متولد شده؛ برگزاری آتش بازی در دیوانخانه و بی اطلاعی از تصمیم شاه جهت حضور در مراسم؛ دستخط امیرنظام به ناصرالدین شاه در خصوص احوالپرسی و ارسال نوشتجات فارس؛ صورت قراولان خانه میرزاتقی خان؛ نامه حشمت الدوله به ناصرالدین شاه در مورد اجرای فرمان مربوط به مراقبت و محافظت از بازماندگان امیرنظام و ممانعت از تعدی اشخاص نسبت به املاک آنان؛ رونوشت مصالحه نامه منعقد فیما بین میرزا احمد جهانشاهی با میرزاتقی خان امیرنظام در خصوص مصالحه قریه مرشت علیا و سفلی واقع در محال خلخال و استشهاد اشخاص در این خصوص، ۱۷ شعبان ۱۲۵۳ ق. / ۲۵ آبان ۱۲۱۶ ش.؛ فروش و اجاره یک دانگ و نیم از قریه جیقه و مزرعه واقع در محال بدوستان در سال ۱۲۵۳ ق. و انتقال آن به میرزا محمدتقی وزیرنظام، ۱۲ رمضان ۱۲۵۴ ق. ۸ آذر ۱۲۱۷ ش.؛ اقرار صریح و اعتراف صحیح شرعی میرزا محمدتقی خان وزیرنظام در خصوص انتقال مالکیت قریه جیقه واقع در بدوستان دارالسلطنه تبریز به میرزا احمد فرزند خود، ۸ جمادی الاول ۱۲۵۸ ق. / ۲۶ خرداد ۱۲۲۱ ش.؛ اقرار صحیح و اعتراف صریح شرعی در خصوص مالکیت میرزا محمدتقی خان وزیرنظام نسبت به تمامی شش دانگ قریه سفیدکمر با باغ واقع در آن مشهور به باغ وزیر واقع در محال ارونق و تمامی شش دانگ قریه کوروان و قریه گلتپه واقع در محال دیزجرود، ۵ ذی قعدة ۱۲۵۸ ق. / ۱۶ آذر ۱۲۲۱ ش.؛ رونوشت اقرارنامه آقا علی اکبر تاجر در خصوص مالکیت میرزا محمدتقی خان وزیرنظام عساکر منصوره نسبت به روستاهای واقع در محال ارونق و دیزجرود، ۱۷ ذی قعدة ۱۲۵۸ ق. / ۲۸/۹/۱۲۲۱ ش.؛ رونوشت صورت حساب مالی آقا علی اکبر تاجر با وزیرنظام و استشهاد اشخاص در حاشیه سند، ۲۹ ذی قعدة ۱۲۵۸ ق. / ۱۱ دی ۱۲۲۱ ش.؛ مبیعه نامه فروش سه چارک از قریه جیقه و مزرعه حاجی حسین خان واقع در محال بدوستان به میرزاتقی خان وزیر نظام، ۲۵ محرم ۱۲۶۱ ق. / ۱۳

بهمن ۱۲۲۳ش.؛ رقم میرزاتقی خان امیرنظام به شاهزاده اسکندر میرزا حکمران ولایت قزوین در خصوص برقراری تیول جهت میرزا بزرگ حکیم‌باشی و میرزا یحیی ندیم‌باشی در دارالسلطنه قزوین، ۲۶ ذی‌حجه ۱۲۶۴ق. / ۱ آذر ۱۲۲۷ش.؛ صورت توپ، خمپاره، فشنگ سربازی و سنگ چقماق برحسب دستور امیرکبیر اتابک اعظم، ۲۰ محرم ۱۲۶۶ق. / ۱۴ آذر ۱۲۲۸ش.؛ نامه محمدتقی خان [امیرکبیر] به میرزا جعفر خان مشیرالدوله متضمن جواب ناصرالدین شاه در خصوص رسیدگی به اختلافات مرزی بین ایران و عثمانی، تعیین سرحد محمره، عمل به حکم عهدنامه ارزنه‌الروم، ۲۰ ربیع‌الاول ۱۲۶۶ق. / ۱۴ بهمن ۱۲۲۸ش.؛ نامه میرزا محمدتقی خان امیرکبیر، در خصوص واگذاری نیابت بلوک شراه و وصول مالیات دیوانی آن به میرزانصیر بر اساس نوشتجات میرزا حسن خان وزیرنظام و حاکم اراک (عراق) و دستور عدم مداخله سایرین در امور وی، جمادی‌الثانی ۱۲۶۷ق.، فروردین یا اردیبهشت ۱۲۳۰ش.؛ اقرارنامه میرزا آقاخان نوری پس از برکناری امیرکبیر از صدارت و قبل از مرگ وی، محرم ۱۲۶۸ق. / آبان یا آذر ۱۲۳۰ش.؛ استشهادیه در خصوص تقسیم ماترک مرحوم امیرنظام بین وراث وی در تهران و تبریز از جمله امیرزاده خانم همسر میرزارفیع مؤتمن دیوان، ۲۸ شعبان ۱۳۲۸ق. / ۱۱ شهریور ۱۲۸۹ش.؛ گراور از روی دستخط میرزاتقی خان امیرکبیر به ناصرالدین شاه، خرداد ۱۳۱۴ش.

دستخط امیرنظام به شاه در خصوص محروم شدن وی از انجام دو خدمت دیوانی و اشاره به خانه نشینی خود

۲- نمایشگاه سیار اسناد انقلاب اسلامی در قم

شهر قم به دلیل وجود حرم حضرت معصومه و حضور مراجع تراز اول در حوزه علمیه نقش بی‌بدیلی در شکل‌گیری انقلاب اسلامی داشت. به باور بسیاری از معاصران ریشه‌های انقلاب اسلامی ایران را در قم باید جست‌وجو کرد. جایی که علمای حوزه علمیه انتقادات خود به عملکرد رژیم پهلوی را آغاز و با همراهی مردمی به آن تداوم بخشیدند. اعتراض به قانون کشف حجاب و تصویب قانون برای حذف اسلام در زمانی که خفقان شاهنشاهی بر کشور حاکم بود از این شهر آغاز شد.

دههٔ چهل و اعتراض به تصویب انقلاب سفید شاه قم را به‌عنوان خاستگاه انقلاب معرفی کرد که به کشتار طلاب در دوم فروردین ۱۳۴۲ و سپس قیام ۱۵ خرداد و تبعید امام خمینی^(۵) منجر شد. جرقهٔ نهایی نیز از همین شهر به سراسر کشور صادر شد. شهادت سیدمصطفی خمینی و مقالهٔ توهین‌آمیز با امضای احمد رشیدی در ۱۷ دی ۱۳۵۶ زمینه‌ساز قیام قمی‌ها در ۱۹ دی شد. برخورد رژیم با این تظاهرات واکنش‌های جمعی در کشور را فراهم ساخت. قیام تبریز در چهل‌شهدای قم و قیام‌های بعدی که به مناسبت چهل‌شهدای تبریز در برخی از شهرها برگزار شد روند انقلاب را تسریع بخشید.

به مناسبت سالروز قیام ۱۹ دی اسنادی با موضوع نقش قم در انقلاب انتخاب و برای نمایش به شعبه سازمان اسناد و کتابخانه ملی در قم ارسال شد. این نمایشگاه شامل ۱۳ عنوان در قالب ۱۲ برگ و یک قطعه عکس بود.

عکس به‌نمایش گذاشته‌شده مربوط به عزاداری امام‌خمینی^(۵)، برای شهدای فاجعهٔ مدرسهٔ فیضیه و نخستین سند بیانیهٔ محصلین حوزهٔ علمیهٔ قم در اعتراض به انتقال جسد رضاشاه به کشور در سال ۱۳۲۹ش. است. دیگر عناوین نمایشگاه عبارتند از:

گزارش فرماندار قم از استقبال مردم از نواب صفوی و همراهانش و سخنرانی انتقادی وی از رضاشاه و دولت‌های بزرگ در مسجد امام، ۳ بهمن ۱۳۳۱ش؛ متن تلگراف امام‌خمینی^(۵) به آیات عظام تهران، دربارهٔ محکوم‌کردن حملهٔ مأموران رژیم به مدرسهٔ فیضیه و حرام کردن تقیه و لزوم مبارزهٔ علنی با رژیم، استیضاح دولت و تأکید بر ادامهٔ مبارزه، فروردین ۱۳۴۲ش؛ عزاداری امام خمینی^(۵)، برای شهدای فاجعهٔ مدرسهٔ فیضیه، [فروردین ۱۳۴۲ش]؛ نامهٔ آیت‌الله العظمی حسینی میلانی به آیات عظام قم در خصوص اخراج مجروحان حادثهٔ قم از بیمارستان و اظهار نگرانی از وضعیت آنان و خانوادهٔ شهدا، اعلام حمایت از علما، انتقاد از همراهی دولت با سیاست‌های اسرائیلی و وظیفهٔ مبلغان مذهبی برای آگاه‌کردن مردم با لایحه‌های دولت فاسد، ۲۲ ذی‌حجهٔ ۱۳۸۲ق. / ۲۶ اردیبهشت ۱۳۴۲ش؛ اعلامیهٔ امام خمینی^(۵) به مناسبت چهل‌شهدای بزرگ قم، اردیبهشت ۱۳۴۲ش؛ گزارش فرمانداری قم از تعطیلی بازار در اعتراض به

انتخابات و افتتاح مجلسین و اقدامات شهربانی و دارائی برای مقابله با آن، ۷ آبان ۱۳۴۲ ش؛ اعلامیه شیخ‌جواد فومنی‌حائری در خصوص برگزاری مراسم به مناسبت شهادت امام جعفر صادق^(ع) و سالگرد فاجعه مدرسه فیضیه قم، اسفند ۱۳۴۲ ش؛ اطلاعیه حوزه علمیه قم برای دعوت از مردم جهت شرکت در مراسم جشن آزادی امام خمینی^(ره) در مدرسه فیضیه، فروردین ۱۳۴۳ ش؛ نامه محصلین سبزواری قم به رئیس دیوان عالی کشور در اعتراض به ادامه تبعید امام خمینی^(ره) و لزوم بازگرداندن ایشان و تجدیدنظر در قوانین ضدملی و اسلامی، اسفند ۱۳۴۳ ش؛ اعلامیه جمعیت‌های مؤتلفه اسلامی به مناسبت سالروز فاجعه مدرسه فیضیه قم، ۱۳۴۳ ش؛ پیام مدرسین حوزه علمیه قم به ملت مسلمان ایران و دعوت از آنان برای ادامه اعتصاب‌ها، نداشتن هراس از روی کارآمدن حکومت نظامی و لزوم رسیدگی به مردم آسیب‌دیده، ۷ ذی‌حجه ۱۳۹۸ ق. / ۱۷ آبان ۱۳۵۷ ش؛ شعر سروده‌شده در بیان فاجعه مدرسه فیضیه قم.

شعر سروده‌شده در بیان فاجعه مدرسه فیضیه قم

۳- نمایشگاه استقبال بی نظیر

امام خمینی^(ع) در ۱۳ آبان ۱۳۴۳ و پس از اعتراضات خود به رژیم پهلوی از کشور تبعید شد. این دوری از کشور ۱۵ سال به طول کشید. امام در طی این سال‌ها ابتدا به ترکیه رفت و پس از آن سال‌ها در نجف اشرف اقامت و چند ماه آخر دوران تبعید خود را در نوفل‌لوشاتو در حومه پاریس سکنی گزید. وی در تبعید نیز با سخنرانی‌ها و اعلامیه‌های خود مسیر انقلاب و اعتراض به رژیم را برای طرفداران و حامیان خود روشن و آنان را به ادامه مبارزه ترغیب می‌کرد.

در اوایل بهمن ۱۳۵۷ امام تصمیم به بازگشت به کشور کرد. دولت با آگاهی از این تصمیم فرودگاه‌های کشور را بست تا مانعی برای بازگشت ایجاد کند. این سری از اقدامات موجبات نگرانی مردم از جان امام شد و آنان را به هیجان آورد و دولت را تحت فشار قرار داد. سرانجام امام در ۱۲ بهمن با هواپیمای ایرفرانس و با پروازی که به «پرواز انقلاب» موسوم شد به کشور بازگشتند.

صدها خبرنگار و عکاس از روزنامه‌های معتبر بین‌المللی این رخداد تاریخی را ثبت کردند و مردم شادمان از بازگشت امام استقبال بی‌نظیری را در خیابان تهران به نمایش گذاشتند. بازگشت امام پایان انتظار مردم برای دیدار با رهبرشان بود. امام پس از رسیدن به تهران به بهشت زهرا رفت و پس از ادای احترام به شهدای انقلاب سخنرانی تاریخی در آنجا ایراد کردند. گروه ارتباطات آرشیوی به مناسبت سالروز بازگشت امام به کشور منتخب عکس‌هایی از بازگشت امام به کشور، اجتماع مردم برای استقبال بی‌نظیر و میلیونی از رهبر خود و سخنرانی در بهشت زهرا را برای نمایش در ۱۲ شعبه منطقه‌ای سازمان (۳۲ قطعه) و فرهنگسرای منطقه ۴ (۱۴ قطعه) تهیه و آماده کرد.

عناوین این مجموعه عبارتند از:

حضور باشکوه مردم برای استقبال از امام خمینی^(ع)، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ حضور گسترده مردم برای استقبال امام خمینی^(ع) به هنگام بازگشت به میهن، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ اجتماع باشکوه مردم در میدان آزادی برای استقبال از امام خمینی^(ع)، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ حضور علما و روحانیان در مراسم استقبال از امام خمینی^(ع)، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ اجتماع مردم در فرودگاه مهرآباد برای استقبال از امام خمینی^(ع)، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ سخنرانی امام خمینی^(ع) در فرودگاه مهرآباد، پس از ورود به ایران، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ امام خمینی^(ع) در میان استقبال‌کنندگان از ایشان در فرودگاه مهرآباد، پس از ورود به ایران، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ ماشین حامل امام خمینی^(ع) پس از ورود به ایران، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ انتظار مردم در بهشت زهرا برای دیدار با امام خمینی^(ع)، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ امام خمینی^(ع) در میان مردم در بهشت زهرا، پس از

بازگشت به میهن، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ سخنرانی آیت‌الله مطهری^(ع) در بهشت‌زرها به هنگام ورود امام خمینی^(ع) به میهن، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ سخنرانی امام خمینی^(ع) در اجتماع باشکوه ملت در بهشت‌زرها به هنگام ورود به میهن، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ سخنرانی امام خمینی^(ع) در بهشت‌زرها، پس از بازگشت به میهن، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ بالگرد حامل امام خمینی^(ع) و همراهان در بهشت‌زرها، ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ش.؛ ازدحام مردم به هنگام دیدار با امام خمینی^(ع) در مدرسه علوی تهران، بهمن ۱۳۵۷.؛ ازدحام مردم به هنگام دیدار با امام خمینی^(ع) در مدرسه علوی تهران، بهمن ۱۳۵۷.

۴- نمایشگاه اسناد نکاح‌نامه‌ها

نکاح‌نامه یا سند ازدواج از جمله اسناد قدیمی و خاطره‌انگیزی است که در آرشیو ملی ایران وجود دارد. این پیشینیان به دلیل قداست ازدواج همواره سعی داشتند آن را با انواع هنرهای تزئینی و نقاشی مصور سازند که همین ارزش هنری و عناصر زیبایی شناختی، آن‌ها را از سایر اسناد قدیمی متمایز ساخته است. نوع و شکل و ظاهری یک نکاح‌نامه همواره نشان‌دهنده جایگاه خانوادگی، سنت‌ها و شرایط اجتماعی عصر آن بود. هر چه طبقه اجتماعی بالاتر بود آرایه‌های زیبایی شامل تذهیب، نگارگری، خوشنویسی و جلدسازی بیشتری در سند به کار برده و البته نوع رنگ‌های مورد استفاده نیز به سمت رنگ‌های کمیاب‌تر سوق داده می‌شد. بخش اسناد قدیمی مخزن آرشیو ملی ایران از انواع این نوع اسناد آکنده است. گروه ارتباطات آرشیوی بنا به درخواست روابط عمومی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران ۲۸ عنوان نکاح‌نامه در ۹۳ برگ را تهیه و آماده‌سازی کرد. قدیمی‌ترین سند موجود نکاح‌نامه میرزا ابوتراب فرزند میرزا نورالهدی با شهربانو بیگم فرزند میرزا ابوطالب است که در تاریخ ۱۵ ربیع‌الاول ۱۲۳۹ ق. / ۲۷ آبان ۱۲۰۲ ش. به عقد یکدیگر درآمده‌اند. سایر عنوان‌های این مجموعه شامل موارد زیر است:

نکاح‌نامه محمدحسن فرزند محمدجعفر با مریم‌خانم فرزند احمد، ۲۳ رجب ۱۲۵۹ ق. / ۲۸ مرداد ۱۲۲۲ ش.؛ نکاح‌نامه میرزا غلامحسین فرزند حاجی‌بابا صاحب و خیرالنساء بی‌بی فرزند کربلایی محمدخان ساکن کلکته-هند، ۲۲ ذی‌الحجه ۱۲۷۲ ق. / ۲ شهریور ۱۲۳۵ ش.؛ نکاح‌نامه محمدباقرخان افشار، با ترلان‌خانم فرزند حاجی عبدالرحیم‌خان، ۲۵ ذی‌الحجه ۱۲۷۸ ق. / ۲ تیر ۱۲۴۱ ش.؛ نکاح‌نامه سید ابوتراب فرزند سید جعفر با بی‌بی زهرا خانم فرزند کربلایی عوض علی، ۲۲ جمادی‌الاولی ۱۲۸۲ ق. / ۲۱ مهر ۱۲۴۴ ش.؛ نکاح‌نامه میرزا اسدالله فرزند ابوالقاسم تاجر شیرازی با بی‌بی صاحب‌السلطان فرزند میرزامحمود نقیب‌الاشراف، ۶ ذی‌القعدة ۱۲۸۴ ق. / ۱۰

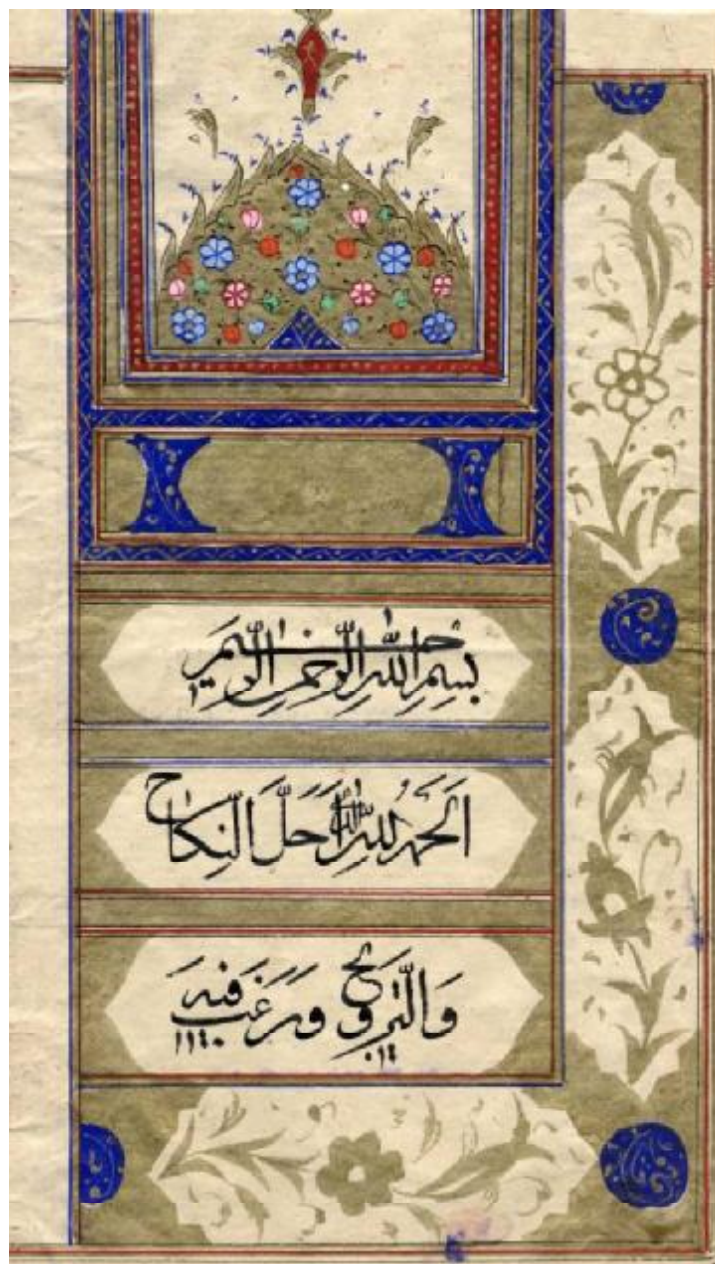

امام خمینی (ع) در میان اجتماع استقبال‌کنندگان از ایشان در فرودگاه مهرآباد-۱۲ بهمن ۱۳۵۷

اسفند ۱۲۴۶ ش.؛ نکاح‌نامه میرزا اسدالله فرزند میرزا فتح‌الله منشی با آمنه بیگم فرزند میرزا احسینعلی نوری، ۲۱ ربیع‌الاول ۱۲۹۱ ق. / ۱۸ اردیبهشت ۱۲۵۳ ش.؛ نکاح‌نامه آقامحمدهادی پوس‌پرداز با همایون سلطان فرزند حاجی محمدهاشم قناد، ۳ جمادی‌الاولی ۱۲۹۲ ق. / ۱۷ خرداد ۱۲۵۴ ش.؛ نکاح‌نامه میرزا محمود فرزند میرزا محمدعلی با فاطمه سلطان بیگم فرزند میرزا محمدرضا، ۲۹ رجب ۱۳۰۵ ق. / ۲۳ فروردین ۱۲۶۷ ش.؛ نکاح‌نامه میرزا علی‌اکبر فرزند میرزا محمدحسین با سلطان‌خانم، فرزند آقا میرزا احمد، ۱۵ جمادی‌الثانی ۱۳۰۸ ق. / ۶ بهمن ۱۲۶۹ ش.؛ بخشی از نکاح‌نامه میرزا محمدعلیخان فرزند میرزا زین‌العابدین و قدسی‌خانم فرزند میرزا شفیق مستوفی، ۵ ذی‌الحجه ۱۳۰۸ ق. / ۲۱ تیر ۱۲۷۰ ش.؛ بخشی از نکاح‌نامه حاجی میرزا محمدحسین، ملقب به ملک‌الکتاب و مرضیه‌خانم، ملقب به شاهزاده گلین فرزند امین دیوان، ۱۸ ذی‌الحجه ۱۳۰۸ ق. / ۳ مرداد ۱۲۷۰ ش.؛ بخشی از نکاح‌نامه شیخ‌علی فرزند فتح‌الله لشکرنویس و لیلی‌خانم فرزند اسدالله‌خان سرهنگ، ۱۰ رمضان ۱۳۱۲ ق. / ۱۸ اسفند ۱۲۷۳ ش.؛ نکاح‌نامه کربلایی الله‌بخش جامی فرزند کربلایی علی سلطان‌آبادی با آغاییگم خانم فرزند سیدعلی، ۸ ربیع‌الثانی ۱۳۱۴ ق. / ۲۶ شهریور ۱۲۷۵ ش.؛ نکاح‌نامه میرزا مهدی فرزند حاج محمد زمان علاف و سکینه سلطان فرزند حاجی علی‌اصغر، ۱۸ شعبان ۱۳۱۷ ق. / ۱ دی ۱۲۷۸ ش.؛ نکاح‌نامه میرزا محمدعلی فرزند

میرزا حسن با نازنین بیگم فرزند شیخ محمد حسین؛ ۲۴ ربیع الاول ۱۳۲۲ ق. / ۱۸ خرداد ۱۲۸۳ ش.؛ بخشی از نکاح‌نامه استاد حسن بنا فرزند استاد ابراهیم با کوب خانم فرزند مهدی، ۵ ذی‌الحجه ۱۳۳۱ ق. / ۱۴ آبان ۱۲۹۲ ش.؛ نکاح‌نامه محمد مهدی بیگ سرجوقه قزاق‌خانه با گوهر خانم فرزند نایب حسین خرقانی، ۱۷ ذی‌الحجه ۱۳۳۱ ق. / ۲۵ آبان ۱۲۹۲ ش.؛ نکاح‌نامه کربلایی محمد ابراهیم خان، فرزند عباس قلی خان با ماه بیگم فرزند آقا رحیم، ۲ جمادی الاول ۱۳۳۳ ق. / ۲۶ اسفند ۱۲۹۳ ش.؛ بخشی از نکاح‌نامه میرزا محمد حسین خان (تفنگدار مخصوص احمد شاه) فرزند محمد آقا جان خان با گوهر خانم فرزند غفار خان، ۲۲ شعبان ۱۳۳۵ ق. / ۲۳ خرداد ۱۲۹۶ ش.؛ نکاح‌نامه رضا خان فرزند حسین خان با زبیده خانم فرزند غلامرضا خان پهلوان زاده، ۲۶ ربیع الاول ۱۳۳۶ ق. / ۹ دی ۱۲۹۶ ش.؛ بخشی از نکاح‌نامه میرزا سید مهدی علاقه‌بند فرزند سید یعقوب با زرین تاج خانم فرزند مشهدی محمد علی جوراب‌باف، ۱۸ ذی‌الحجه الحرام ۱۳۳۷ ق. / ۲۲ شهریور ۱۲۹۸ ش.؛ نکاح‌نامه غلام حسین خان فرزند مشهدی فتح‌الله با فرخنده خانم فرزند میرزا اسدالله، ۱۸ ربیع الاول ۱۳۳۸ ق. / ۱۹ آذر ۱۲۹۸ ش.؛ نکاح‌نامه میرزا آقا خورشیدآبادی زرنندی فرزند کربلایی محمد با صدیقه خانم فرزند سید محمود شیرازی، ۲۹ شوال ۱۳۳۸ ق. / ۲۵ تیر ۱۲۹۹ ش.؛ نکاح‌نامه علی خان فرزند حسین خان با معصومه خانم فرزند حاج میرزا علی خان، ۲۹ جمادی الاول ۱۳۴۷ ق. / ۲۲ آبان ۱۳۰۷ ش.؛ نکاح‌نامه محمد ابراهیم فرزند مشهدی حسین فخار کاشانی با طلعت خانم فرزند علی اکبر کاشانی، آخر ربیع الاول ۱۳۱۸ ق. / ۵ مرداد ۱۲۷۹ ش.؛ بخشی از نکاح‌نامه محمد فرزند مشهدی علی محمد و خدیجه خانم فرزند آقا کوچک بیگ، ۱۷ جمادی الاول ۱۳۴۱ ق. / ۱۴ دی ۱۳۰۱ ش.؛ نکاح‌نامه علی آقا فرزند میرزا ابراهیم خیاط با رقیه خانم فرزند غلام حسین خان، ۲۷ ذی‌الحجه ۱۳۴۵ ق. / ۶ تیر ۱۳۰۶ ش.

صفحة اول از نکاح نامه محمد ابراهيم فرزند مشهدي حسين فخار کاشانی
با طلعت خانم فرزند علی اکبر کاشانی،
آخر ربیع الاول ۱۳۱۸ ق. / ۵ مرداد ۱۲۷۹ ش.

